

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG THPT PHÙNG KHẮC
KHOAN-THẠCH THẮT

ĐỀ THI HSG CẤP TRƯỜNG LỚP 11

Năm học: 2019 - 2020

Môn: Ngữ văn

(Thời gian làm bài: 150 phút)

Câu hỏi 1: (8,0 điểm)

Nhà văn Nguyễn Huy Thiệp viết:

Này bông hoa hồng
Giá trị của mày là khoảnh khắc
Ai biết mày khi đang kết nụ?
Ai để ý mày khi mày úa tàn?
Ôi hoa hồng, hoa hồng
Phút giây này thật tuyệt vời.

(Trích từ truyện ngắn *Mưa Nhã Nam*)

Suy nghĩ của anh/chị từ những dòng thơ trên?

Câu hỏi 2: (12 điểm)

Có ý kiến cho rằng: “*Văn học là tiếng kêu khắc khoải của con người trước một thực tại chưa bao giờ bằng lòng*”.

Anh/chị hiểu ý kiến trên như thế nào. Hãy làm sáng tỏ bằng một tác phẩm trong chương trình *Ngữ văn 11*.

..... HẾT

(Thí sinh không sử dụng tài liệu)

**SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG THPT PHÙNG KHẮC
KHOAN**

Hướng dẫn chấm thi và biểu điểm

Kì thi HSG lớp 11.
Năm học: 2019 - 2020
Môn: Ngữ văn

Câu	Nội dung	Điểm
1	I. Yêu cầu về kĩ năng Học sinh biết cách làm bài nghị luận xã hội theo yêu cầu của đề. Bài viết có bố cục rõ ràng, lập luận chặt chẽ, diễn đạt mạch lạc, có cảm xúc, hạn chế tối đa các lỗi về chính tả, dùng từ, ngữ pháp. II. Yêu cầu về kiến thức Học sinh có nhiều cách trình bày nhưng cơ bản đảm bảo các ý sau:	
	1. Giải thích. - Giá trị và vẻ đẹp rực rỡ nhất của hoa hồng là khi bung nở và tỏa hương, là giây phút bừng sáng khi được dâng hiến tất cả những gì quý giá nhất của mình, cả sắc và hương cho cuộc đời. - Giá trị của con người chỉ vút lên đẹp nhất, tuyệt vời nhất khi được cống hiến cả sức vóc, trí tuệ và tâm hồn. - Nhà văn đề cao cái hiện tại, cổ vũ cho lối sống của con người hành động, tự tin và mạnh mẽ, biết trân trọng, khẳng định giá trị của chính mình và sẵn sàng làm đẹp cuộc đời.	2,0
	2. Bàn luận. - Được thể hiện và khẳng định giá trị của mình là niềm hạnh phúc lớn lao của mọi người. Vì vậy, hãy luôn sẵn sàng tỏa hương, khoe sắc, đó là cách để bạn thực sự “sống” giữa mọi người. - Những áp ú, toan tính, những ước mơ, khát vọng sẽ chẳng có ý nghĩa gì nếu ta không biến nó thành hành động cụ thể, tích cực. Và con người sẽ tan vào quên lãng nếu không nỗ lực vươn lên phía trước. - Tuy nhiên, để mạnh mẽ và tự tin khẳng định bản thân đòi hỏi mỗi người phải có sự tích lũy học hỏi không ngừng, phải trải qua thời kì “kết nụ” để làm giàu trí tuệ và tâm hồn mình. Chỉ điều đó giúp con người không trở nên lố bịch hay hèn nhất, không bị úa tàn theo thời gian. - Phê phán những người sống quá thụ động, không dám suy nghĩ và hành động, luôn mặc cảm, tự ti trong thế giới khép chặt của chính mình.	4,0
	3. Bài học nhận thức và hành động. - Con người hoàn toàn có thể quyết định mình là ai, có thể cháy lên, bừng sáng hay quần quah, lụi tàn với những dự định, ý tưởng không bao giờ dám thực hiện. - Giá trị của hoa hồng chỉ tỏa sáng trong khoảnh khắc ngắn ngủi, con người cũng vậy, ai cũng chỉ được sống duy nhất một lần, hãy sống đẹp, sống hết mình.	2,0
2	I. Yêu cầu về kĩ năng - Học sinh biết cách làm bài nghị luận văn học, cụ thể là nghị luận về một vấn đề bàn về văn học, biết vận dụng kết hợp các thao tác nghị luận về một vấn đề bàn về văn học, biết vận dụng kết hợp các thao tác nghị luận để giải quyết vấn đề theo định hướng của đề.	

	- Bài làm có kết cấu chặt chẽ, hành văn trong sáng, biểu cảm, không mắc lỗi diễn đạt. II. Yêu cầu về kiến thức. Học sinh có thể triển khai nhiều cách nhưng về cơ bản cần đảm bảo các ý chính sau:	
	1.Trình bày cách hiểu về ý kiến. a, Nhận xét chung -Văn học từ xưa đến nay có sứ mệnh giải thoát con người khỏi những ảm ức của cảm xúc bị kìm nén. Và chỉ khi đến với văn chương, sống trong thế giới của văn chương con người mới có thể bộc lộ trọn vẹn nhất và cũng cụ thể nhất tất cả những khát vọng “đang ngấm ngấm diễn ra” trong lòng mình. - Văn học không thể tách rời cuộc sống vì cuộc sống là suối nguồn vô tận của văn học. Nhưng văn học không phải chỉ phản ánh hiện thực như cái đã có, đang có mà còn phản ánh cả những cái sẽ có và cần phải có. Vì vậy địa đạt của văn chương không phải chỉ gói trọn trong một thế giới hiện thực vật chất bình thường, nó chỉ thực sự bất tử, thực sự “nằm ngoài quy luật của sự băng hoại” (Seedrin) khi nó vút lên cái tinh thần của loài người, đó là “tiếng kêu khắc khoải của con người trước một thực tại chưa bao giờ bằng lòng”. Ý kiến trên đã bao hàm đầy đủ nội dung, ý nghĩa và sứ mệnh của văn học trong cuộc đời.	2,0
	b. Giải thích cụ thể. - Con người chưa bao giờ bằng lòng với thực tại. Đó là chân lí và cũng là lẽ sống đẹp đẽ nhất của sứ mệnh làm người. Dù muốn hay không, con người vẫn luôn theo đuổi những ước mơ và hoài bão vượt lên thực tại, chính điều đó mà con người vĩ đại. - Nhưng trên hành trình vượt lên ấy con người luôn gặp phải những bi kịch, không chỉ là bi kịch của tài năng, nhân cách, của sự xung đột mang tính triết học của những cặp phạm trù mà còn có cả những bi kịch bị kìm tỏa bởi hoàn cảnh, bởi thực tại....Gánh trên vai sức nặng khủng khiếp ấy, con người tìm đến văn chương như một sự giải thoát, một nơi nương tựa. - Văn học thực thi thiên chức đẹp đẽ nhất của nó: “<i>nó đã ra đời giữa những vui buồn của loài người và nó sẽ kết bạn với loài người cho đến tận thế</i>” (Hoài Thanh). Nghĩa là, giữa những khúc hoan ca ngây ngất hay giữa những nỗi đớn đau tuyệt vọng, con người chưa bao giờ nguôi ngoai khát vọng mãnh liệt của mình. Vì thế mà văn học “là tiếng kêu khắc khoải của con người trước một thực tại chưa bao giờ bằng lòng”. Câu nói khẳng định giá trị đích thực của văn chương trong cuộc đời. Chừng nào còn có mặt con người trên thế gian này thì chừng ấy văn chương còn tồn tại để cất lên tiếng kêu khắc khoải và da diết về cõi nhân sinh.	
	2. Bình luận - “Trên trái đất này không có gì làm cho người ta hài lòng (...) cũng như chính trị, văn học là một hoạt động nhằm chống lại những cái chưa hoàn thiện của con người” (B.Brecht). Đó là những giấc mơ dang dở, những nỗi niềm, bi kịch...vì sự chưa bao giờ được thỏa mãn của con người. - Để nuôi dưỡng những giấc mơ, người ta tìm kiếm ở văn chương, biến văn chương thành nơi chốn để kí thác những tâm tư, những ảm ức của chính mình. Vì thế, văn chương luôn hòa cùng nhịp thở của con người, luôn phập phồng trong những bi kịch và ước vọng muôn thuở.	2,0

	3. Biểu hiện cụ thể Học sinh chọn một tác phẩm trong chương trình ngữ văn 11 để làm sang tỏ ý trên.	6,0
	4. Đánh giá - Mỗi tác phẩm văn học là một tiếng nói riêng, nhưng dù hồ hởi, hân hoan hay điềm đạm, thâm trầm, dù thẳng thốt, day dứt hay dữ dội, mãnh liệt thì cũng đều da diết, khắc khoải trước “thực tại chưa bao giờ bằng lòng”. - Nhờ tiếng kêu ấy, văn học mang trong nó những giá trị lớn lao và sức sống bất diệt. - Trong quá trình hoàn thiện nhân cách của con người, trong cuộc đấu tranh để phát triển chính nghĩa của nhân loại, trong hành trình vươn tới sự hoàn mỹ, văn học không chỉ là tiếng nói tri âm của con người, nó còn là một phương tiện, một giải pháp để con người bộc lộ trọn vẹn bản thân mình vì <i>“Thiên chức của nhà văn là gieo chủ nghĩa nhân đạo sáng ngời chân lí đến từng con người trên trái đất”</i> (Aimatop).	2,0

*** BIỂU ĐIỂM**

-Điểm 10- 12: đáp ứng được các yêu cầu nêu trên.

-Điểm 7- 9: hiểu đề, cơ bản đáp ứng được các yêu cầu nêu trên nhưng diễn đạt chưa mạch lạc, còn mắc một vài lỗi nhỏ hoặc bài làm chỉ trình bày khoảng một nửa số ý.

-Điểm 2-4: bài làm còn quá sơ sài.

-Điểm 0: bài làm bỏ giấy trắng hay chỉ viết một vài câu hay một đoạn nhưng không có nghĩa gì.